

**Amerikansk sikkerhedspolitik i
Afrika**
Ren asymmetri eller nyfunden geopolitisk
interesse?

af major Nicolai Stahlfest Møller,
Institut for Strategi

Brief

Amerikansk sikkerhedspolitik i Afrika

Ren asymmetri eller nyfunden geopolitisk interesse?

af major Nicolai Stahlfest Møller,
Institut for Strategi

Om forfatteren:

Nicolai Stahlfest Møller arbejder i øjeblikket som underviser i strategisk teori på Stabskursus på Forsvarsakademiet. Han er en af fire officerer, der gør tjeneste i Institut for Strategi, som også har en række andre specialister inden for international politik, konflikthåndtering, strategisk teori og folkeret ansat.

Nicolai Stahlfest Møller er ansvarlig for udviklingen af den strategiske analysemodel, undervisning i strategisk teori samt at følge begivenheder af sikkerhedspolitisk karakter i Østafrika såvel som ad hoc at støtte udviklingen af forsvarets kapacitetsopbygning i Afrika.

Institut for Strategi - www.fak.dk/fsmo/ifs

Fakultet for Strategi og Militære Operationer

Forsvarsakademiet Ryvangs Allé 1 2100 København Ø www.fak.dk

Forsvarsakademiet er dansk forsvars internationale videncenter, og vi forsker i et bredt felt af militære emner. Vores forskningsmæssige prioriteringer, deriblandt overordnede emner og ressourcefordeling, fastsættes af chefen for Forsvarsakademiet. Chefen støttes i det arbejde af et forskningsråd.

Forsvarsakademiets forskning skal oplyse og udfordre brugerne, hvad enten de er i forsvaret eller i det omkringliggende samfund. Det kan kun opnås, hvis den enkelte medarbejder har frihed til at tilrettelægge sine forskningsprojekter og til at drage sine egne konklusioner. Det er et princip, som hyldes ved Forsvarsakademiet.

God fornøjelse ved læsning af Forsvarsakademiets publikationer!

København marts 2009

Forsvarsakademiet

Institut for Strategi

Svanemøllens Kaserne

Postboks 2521

2100 København Ø

Tlf.: 3915 1210

Fax: 3915 1504

Godkendt af: Institutchef Ole Kværnø

Grafisk Design: Bysted

ISBN: 9788791421655

Udkommer kun i elektronisk form

Indhold

Abstract	4
Indledning.....	5
National Security Strategy 2006 om USA's politik i Afrika	8
Afrikas betydning for USA set med Mahans øjne.....	12
Afrikas betydning for USA set med Zbigniew Brzezinskis øjne	14
Analyse baseret på "The Core and Gap Thesis"	16
Konklusion	20
Et dansk perspektiv på USA og AFRICOMs rolle i Afrika.....	21

Abstract

Dette brief diskuterer USA's sikkerhedspolitik i Afrika med udgangspunkt i "National Security Strategy" fra 2006 samt etableringen af US Africa Command, den nye militære kommando, som skal forene de amerikanske militære initiativer på det afrikanske kontinent.

Artiklen diskuterer om AFRICOM og de amerikanske tiltag i Afrika kan ses som en nyfunden amerikansk interesse eller om USA af de afrikanske lande opfattes som så stor en aktør, at der kan tales om en asymmetri i forholdet mellem amerikanske perifere interesser og disse interessers egentlige fylde.

Artiklen konkluderer, at USA for nærværende primært har en geostrategisk interesse i at holde en form for status quo på det afrikanske kontinent. Derfor passer AFRICOMs lidt specielle organisation og rolle også ganske godt hertil, da USA har behov for en struktureret, ikke ressourcekrævende tilstedeværelse i Afrika, som kan omstilles og udbygges til at løse en lang række forskellige opgaver. Ud fra et geostrategisk perspektiv kan der derfor ikke tales om en nyfunden interesse for Afrika, men snarere en amerikansk politik, der opfattes mere offensiv og massiv i Afrika end den er tiltænkt i Washington DC.

Indledning

Mange taler om Afrika som det glemte kontinent, og kontinentet som verden er ligeglad med. Denne holdning synes at have fået en drejning over det sidste 5-10 år, hvor flere og flere politikere taler om, at vi skal gøre noget for Afrika. Budene på hvad der skal gøres er dog ofte mere mudrede. Derfor er der også blevet skrevet og talt ganske meget om USA's etablering af AFRICOM, særligt i Afrika, hvor man på den ene side gerne vil have verdens opmærksomhed, men på den anden side måske ikke helt er klar til en amerikansk militærkommando. USA lancerede i 2007 omlægningen af sin militære strategiske kommandostruktur, således at Afrika fremover samles under en militær kommando mod de tre der førhen deltes om Afrika. En restrukturering af amerikanske militære kommandoer er i sig selv næppe en epokegørende begivenhed, men denne har fået ganske megen opmærksomhed dels fordi USA er blevet mere synlig i Afrika i forhold til kampen mod terror over de sidste to år, dels fordi USA med AFRICOM af mange opfattes som havende fusioneret sin udviklings- og sikkerhedspolitik med Pentagon som den styrende organisation. Slutteligt hævder mange, at USA aldrig har haft Afrika som et prioritetsområde, og det er det blevet med den nye kommando.¹

Figur 1: US Africa Command's ansvarsområde²

(1) Ploch, Laura: "Africa Command: US Strategic Interests and the Role of the US Military in Africa", Congressional Research Service Report, August 22, 2008, p. 12-14 og Berchinski, Richard: "AFRICOM's Dilemma: The Global War on Terrorism, Capacity Building, Humanitarianism, and the future of US Security Policy in Africa", Strategic Studies Institute, November 2007, p. 4-6

(2) Pike, Dan: "US Defence Policy and AFRICOM", præsentation givet af Director, Office of the Secretary of Defense, African Affairs på Humanitarian Development Summit i Nairobi 17-19. oktober 2007.

Selv i Danmark har ændringen fået mere omtale end man kunne forvente i medierne. Men er der virkelig tale om en radikal omlægning af amerikanske prioriteter? Har Afrika fået en fornyet betydning for USA eller er det en rationalisering og nedtoning, der på grund af USA's massive kapacitet på mange områder blot skal effektivisere et "sideshow" for Washington?

Denne artikel vil belyse USA's rolle i Afrika ved brug af geostrategiske teorier. Geostrategiske teorier udvikles ofte som policy anbefalinger til, hvordan en aktør, typisk nationalstater, bør få mål og midler til at hænge sammen i forhold til definerede geografiske interesser.

Da denne artikel vil undersøge om der er tale om en nyfunden interesse for Afrika, findes det logisk at tage afsæt i teorier om geostrategi, der kan be- eller afkræfte denne antagelse.

En definition af geostrategi er: "... the combination of geographic and political factors determining the condition of a state or region, and emphasizing the impact of geography on politics; strategic refers to the comprehensive and planned application of measures to achieve a central goal or to vital assets of military significance; and geostrategic merges strategic consideration with geopolitical ones." ³

Geostrategi er en gren af geopolitik, der fokuserer på geografis indflydelse på anvendelsen af en aktørs midler, og de metoder hvormed en aktørs målsætninger kan nås.

Da dette paper arbejder med både den nationale sikkerhedsstrategi, der angiver de mål (ends), som skal nås og hvordan (ways) og AFRICOM kan opfattes som et af midlerne (means)⁴ i "værktøjskassen" synes netop ovenstående definition af geostrategi at understrege teoriens egnethed som "brækjern" til de stillede spørgsmål.

Hvorfor de valgte teorier?

Der findes en lang række anerkendte teorier om geopolitiske og geostrategiske forhold, herunder naturligvis også nogle af amerikansk oprindelse. Det synes oplagt at gribe fat i teorier med amerikansk oprindelse, da de traditionelt har haft en vis indflydelse på formuleringen og udførelsen af den amerikanske sikkerhedspolitik. USA har de sidste 200 år gennemgået en gradvis opstigning til den supermagt, som det er i dag. Dette forhold afspejler sig også i den udvikling der ses i den amerikanske opfattelse af sin rolle i verden; gående fra den lokalt/

(3) Brzezinski, Zbigniew: "Game Plan": A Geostrategic Framework for the Conduct of the U.S.-Soviet Contest. p. xiv. The Atlantic Monthly Press Boston, 1986

(4) I vestlig strategisk tænkning er det en gængs betragtning, at alle strategier bør indeholde en balance mellem Means og Ways for at kunne opnå de definerede Ends. Se f.eks. Yarger, H. Richard: "Towards A Theory of Strategy: Art Lykke and the Army War College Strategy Model"

regionalt orienterede Monroedoktrin,⁵ over Mahans teser om USA's måde at blive dominerende sømagt, helt frem til Thomas Barnetts "Core and Gap thesis", der tager sit afsæt i USA's nuværende rolle og det ansvar, som USA bør påtage sig for at præge verden.

Der vil i denne artikel blive brugt tre teorier, som har hvert deres fokus med henblik på at diskutere USA's rolle i Afrika fra forskellige geostrategiske perspektiver. De tre teorier fokuserer på henholdsvis adgang til ressourcer og kontrol med søveje (Mahan), og opnåelse af (politisk) kontrol og indflydelse på den euroasiatiske landmasse (Brzezinski),⁶ samt hvordan USA kan bruge sin rolle til at indskrænke antallet af konflikter i den mindre udviklede del af verden (Barnett).

Centralt for alle tre teorier er behandlingen af USA's og andres adgang til ressourcer i den bredeste forstand og bevægelser af disse globalt. Endvidere behandler alle tre teorier den geografiske placering af kontinenter og vigtige aktører i forhold til USA og USA's interesser.^{7,8,9} Disse fælles punkter er de gennemgående emner i den efterfølgende analyse. Derfor er de fælles spørgsmål, som teorierne holdes mod:

- Afrikas fysiske ressourcers betydning for USA?
- Afrikas geografiske placeringens betydning for USA?

På baggrund af ovenstående vælges en struktur, hvor der først redegøres for den nationale sikkerhedsstrategi og AFRICOM's placering heri, for derefter at betragte den nationale sikkerhedsstrategi gennem tre forskellige teoriers perspektiv med henblik på at konkludere på Afrikas betydning for USA. Som afslutning perspektiveres der i forhold til den danske rolle som (strategisk) aktør i Afrika.

(5) <http://www.state.gov/r/pa/ho/time/jd/16321.htm>, Doktrinen er lavet af Præsident James Monroe i sin 7. State of the Union Address to Congress, 2. december 1823.

(6) Landmassen som dækker hele Europa og Asien

(7) Sumida, Jon: "Alfred Thayer Mahan Geopolitician" pp. 47-49 i "Geopolitics, Geography and Strategy" Frank Cass 2003

(8) Brzezinski, Zbigniew: "The Grand Chessboard" pp. 38-40, Perseus Book Group 1997

(9) Barnett, Thomas P.M.: "The Pentagon's New Map" pp. 295-298, Berkeley Books Publishing Group New York 2004

Eksempel på amerikansk militær og udviklingsmæssig støtte i Afrika^{10,11}

National Security Strategy 2006 om USA's politik i Afrika

Strategien er skrevet på baggrund af den tidligere strategi fra 2002, der skal ses som en direkte reaktion på terrorangrebene 11. september 2001. Derfor skal strategien fra 2006 også ses i lyset af det øgede engagement i Irak og Afghanistan med en deraf følgende mere kritisk indstilling til USA fra mange lande, særligt dem som kunne have grund til at frygte unilaterale aktioner fra USA. Erfaringerne fra de unilaterale militære engagementer har også ført til en erkendelse i USA af, at der skal bruges en bredere vifte af midler i landets sikkerhedspolitik. Endvidere blødes også op på kravet om indførelse af demokrati, således at der nu tales om moderate styreformer.¹²

Der er dog kun et afrikansk land, der direkte er nævnt i selskabet af "rogue states", nemlig Zimbabwe.¹³ Generelt er det beskrevet i National Security Strategy, at USA vil arbejde for at fjerne diktaturer og opbygge demokratier. En af måderne at opnå det på, er at fjerne støtten fra andre lande til diktaturer, og anvendelse af en række andre ikke-militære midler.¹⁴

Det er bemærkelsesværdigt, at National Security Strategy direkte nævner, at USA ikke kan påtvinge undertrykte befolkninger demokrati. Befolkningerne skal selv ville det, og der nævnes også positive fremskridt i Afrika – specifikt i Marokko og

(10) <http://cache.daylife.com/imageserve/0dpm4zw2RA2o3/610x.jpg> (AP Photo/Sayyid Azim)

(11) http://africaphotos.usaid.gov/lores/ug4_aid_grain.jpg (Caption and photo courtesy USAID)

(12) <http://www.whitehouse.gov/news/releases/2006/09/20060919-4.html>

(13) US NATIONAL SECURITY STRATEGY p. 4

(14) <http://foreign.senate.gov/testimony/2005/RiceTestimony050118.pdf>

Ægypten.¹⁵ Førnævnte forhold er en direkte konsekvens af de amerikanske erfaringer fra Mellemøsten. Det kan være en årsag til, at USA ikke har vovet sig ud i et regimeskifte nogen steder i Afrika.

USA ser altså sin rolle som en indirekte påvirkningskraft, mere end en intervererende påvirkning. National Security Strategy nævner, at et fokusområde for USA i forhold til Afrika er støtte til umodne demokratier i transitionsfasen, som ikke har fuld kontrol over eget område, da det er steder, hvor ustabilitet og terrorisme kan udspringe fra.¹⁶

Terrorisme er fortsat et fokusområde for National Security Strategy 2006, om end retorikken er dæmpet sammenlignet med 2002-udgaven. Dog nævnes Ægypten og Marokko som de to eneste stater på det afrikanske kontinent, som har været berørt af terrorangreb.¹⁷ Den amerikanske National Security Strategy må derfor nødvendigvis primært forholde sig til forebyggelse af terrorisme i Afrika, da antallet af terroranslag i Afrika, som har haft USA's bevågenhed er meget begrænset.

Væsentligt for USA's militære indsats i Afrika er kombinationen af kamp mod identificerede terrorister på kontinentet og støtte til opbygning af lokale sikkerhedsstyrkers løsning af denne opgave ("African solutions to African problems").

Der er dog også en række andre områder i National Security Strategy, som berører den amerikanske opfattelse af landets rolle i Afrika.

National Security Strategy nævner blandt andet, at USA fortsat vil være aktiv som mediator i forhold til afslutning af konflikter, også i Afrika. Af succeser lister National Security Strategy Sudan (nord-syd konflikten) og Liberia, men nævner også, at Darfur, Uganda, Etiopien-Eritrea og konflikterne om De Store Søer fortsat er problemer for kontinentet.¹⁸

Udover politiske og militære midler ønsker National Security Strategy også at fremme amerikanske interesser ved brug af økonomiske incitament. Det har længe været amerikansk policy at initiere handel og adgang for amerikanske produkter til nye markeder samt mulighed for opkøb af råstoffer ud fra det amerikanske ideal om frihandel og markedsøkonomi^{19 20}. Formålet er tosidigt, dels at mindske amerikansk afhængighed af råstoffer fra enkeltproducenter, dels at have et instrument til at "belønne" stater, som agerer i USA's interesse. Det indebærer

(15) US NATIONAL SECURITY STRATEGY, p. 3

(16) US NATIONAL SECURITY STRATEGY p. 7

(17) Det skal dog bemærkes at Ægypten normalt ikke regnes for en del af Afrika i US perspektiv samt at Kenya og Tanzania også har været berørt af terrorangreb.

(18) US NATIONAL SECURITY STRATEGY p. 14-15

(19) US NATIONAL SECURITY STRATEGY p. 26

(20) Ploch, Laura: "Africa Command: US Strategic Interests and the Role of the US Military in Africa", Congressional Research Service Report, December 7, 2007, p. 13

at åbne markedet for fri konkurrence samt gennemføre reformer både inden for det politiske og økonomiske område. Belønningen kan specifikt være indgåelse af frihandelsaftaler.

I forlængelse af de makroøkonomiske initiativer åbner National Security Strategy også for, at USA kan have en interesse i at støtte individets økonomiske og uddannelsesmæssige udvikling i Afrika. Den amerikanske støtte på dette område skal dog ses i forlængelse af, hvor USA har politiske interesser i Afrika. Det må formodes, at lande, der modtager støtte til skoleuddannelse og frihandelsaftaler med videre, er i en slags "quid pro quo" situation med USA.

Afslutningsvis slår National Security Strategy også fast, at Afrika ikke kan regnes som et "Main Center of Global Power", da der intet nævnes om Afrika i dette afsnit.²¹ Fokus her ligger på Mellemøsten og Asien. Det nævnes ikke, om der er koblinger mellem det, US National Security Strategy definerer som Main Centers of Global Power og Afrika, altså hvorvidt Afrika indgår som en del af en interessekamp mellem USA og andre stormagter. Det må antages, at det kan være tilfældet, idet National Security Strategy anfører, at Bush-administrationen anser Afrika som et område med voksende geostrategisk betydning.²²

Hvordan passer AFRICOM ind i National Security Strategy 2006

De foreløbige opgaver for AFRICOM kan overordnet deles i to: De løbende opgaver og opgaver, der planlægges og kan iværksættes ved behov. AFRICOM skal være bemandedet til at kunne lede både de løbende og planlagte operationer inden for en række områder.²³ De løbende opgaver består af:

- Støtte til opbygning af sikkerhed.
- Støtte til stabiliserings- og genopbygningsoperationer.
- Kapacitetsopbygning ved partnere.
- Gennemførelse af sikkerhedssektorreformer (kun støtterolle).
- Opbygning af militær professionalisme.
- HIV/AIDS bekæmpelse (kun støtterolle).
- Humanitære operationer samt støtte ved naturkatastrofer.
- Bilateralt militært samarbejde.

(21) US NATIONAL SECURITY STRATEGY afsnit VIII, p. 35-42

(22) US NATIONAL SECURITY STRATEGY, p. 37

(23) Pike, Dan: "US Defence Policy and AFRICOM", præsentation givet af Director, Office of the Secretary of Defense, African Affairs på Humanitarian Development Summit i Nairobi 17-19. oktober 2007,

AFRICOM støtter blandt andet Rwanda med lufttransport til afløsning af UNAMID-styrken i Darfur.²⁴

De opgaver som AFRICOM skal kunne planlægge og lede, men som ikke indgår i de løbende operationer er:

- Non-combattant evacuation operations (NEO).
- Støtteoperationer.
- Krigen mod terror.
- Generel militær planlægning af mulige operationer og gennemførelse af disse.

De officielle papirer om AFRICOM understreger, at AFRICOM ikke skal løse alle ovenstående opgaver alene, men derimod skal indgå i en balance med det amerikanske udenrigsministerium og USAID. Det interessante er så, hvordan det amerikanske forsvarsministerium kommer til at arbejde sammen med to ministerier, der er betydeligt mindre angående bemanning og muligheder for selv at løse opgaver.²⁵

(24) <http://www.africom.mil/mediaGalleries/photos/main.asp?pageNum=3> foto af Staff Sergeant Samuel Bendet, U.S. Africa Command

(25) USAID har ca. 3.000 amerikansk ansatte og ca. 5.000 lokalt ansatte til, sammen med Department of State, at forvalte en støtte på ca. 29 MIA dollars. Department of State har ca. 19.000 ansatte og ca. 31.000 lokalt ansatte. US Department of Defence har til sammenligning ca. 1.3 MIO ansatte til at forvalte ca. 441 MIA dollars.

Afrikas betydning for USA set med Mahans øjne

Hvad stod Alfred T. Mahan for?

Alfred T. Mahan var den første internationalt anerkendte amerikanske strategiske teoretiker. Hans hovedværker er skrevet i slutningen af det 19. århundrede. Egentlig er Mahans udgangspunkt at skrive om brugen af sømagt for at gøre USA til en stormagt. Mahan argumenterer for, at amerikansk sømilitær magt skal koncentrere sig om at tilsikre, at handelen til USA ikke blokeres, og at USA får adgang til essentielle råstoffer. På Mahans tid, kul, i dag, olie og gas. Mahans tanker var inspirerede af dels undersøgelsen af, hvorfor Frankrig ikke formåede at sidestille sig som sømagt med Storbritannien i perioden frem til Napoleonskrigene, dels af USA's situation som ny magt, der i slutningen af det 19. århundrede fik stigende betydning internationalt og stigende militær og industriel styrke i forhold til de traditionelle europæiske stormagter. Mahan var imidlertid meget optaget af, at indflydelsen i verden skulle være et anglo-amerikansk foretagende, og ikke et amerikansk sololøb.²⁶

Afrikas fysiske ressourcers betydning for USA?

Når Mahan applikeres på National Security Strategy, fremstår der klart et billede af, at Afrika har en stigende betydning for USA. Det hænger sammen med to forhold: Mahan havde i sin vision, at det er i USA's vedblivende interesse at sikre så frie handelsmarkeder og adgang til disse som muligt.²⁷ Dernæst var det essentielt for Mahan, at USA sikrede sig, at de afgørende transportveje blev holdt fri, så handel og transport kunne flyde uhindret. Afrika er muligvis ikke meget interessant som handelspartner netop nu, men økonomierne i Afrika er faktisk i bedring, og i takt med at økonomier bedres og stabiliseres i Afrika,²⁸ vil deres betydning som mulige eksportmarkeder stige, også for verdens største økonomi. Endvidere skal det bemærkes, at Mahan skrev sine teser, da USA var i en situation som "rising power",²⁹ hvorfor USA også kan have en interesse i at manifestere sig i Afrika for at tilsikre, at nogle af nutidens "rising powers" ikke lukker de kommende handelsmarkeder. USA er hovedsagligt interesseret i olie og mineraler fra Afrika til brug i fremstilling af high-tech produkter. USA har gennem de sidste ca. ti år øget sin olieimport fra Afrika ganske betydeligt, og importen stiger fortsat, blandt andet for at være mindre afhængig af forsyningen fra Mellempøsten.³⁰

(26) Sumida, Jon: "Alfred, Thayer Mahan, Geopolitician" from "Geopolitics, Geography and Strategy" Frank Cass 1999.

(27) Sumida, Jon: "Alfred, Thayer Mahan, Geopolitician" p. 50 from "Geopolitics, Geography and Strategy" Frank Cass 1999.

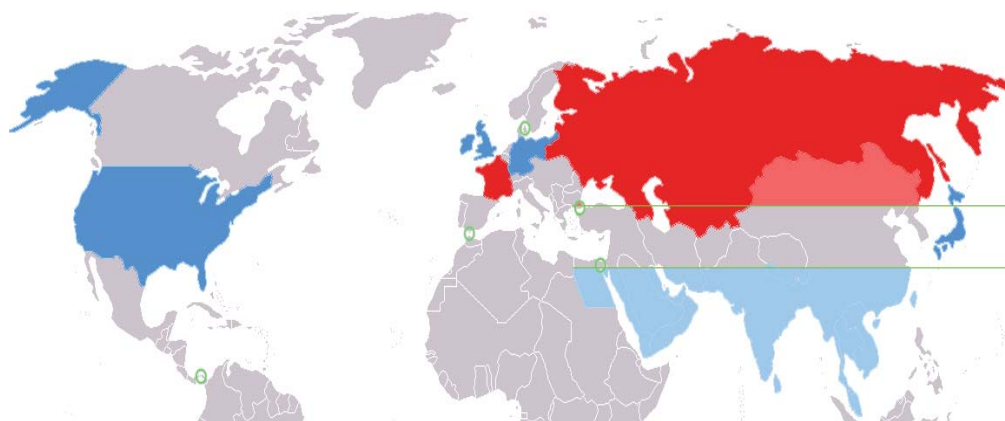
(28) Ca. 20 lande i Afrika har i de sidste fem-seks år præsteret en årlig vækst på ca. 5 %.

(29) Sumida, Jon: "Alfred, Thayer Mahan, Geopolitician" p. 50 from "Geopolitics, Geography and Strategy" Frank Cass 1999.

(30) Copson, Raymond W.: "The United States in Africa, Bush Policy and Beyond", Zed Books, New York 2007, pp. 115-116.

Dermed må det siges, at Afrika inden for en årrække synes at have potentialet til at få en betydelig større geostrategisk betydning for USA, især hvis andre stormagter ikke vil konkurrere på almindelige vestligt inspirerede markedsvilkår. Derfor bør USA, under iagttagelse af Mahans tilgang, følge udviklingen i den del af Afrika, der kan udgøre potentielle leverandører og handelspartnere, men ikke lægge sin tyngde her.

AFRICOM bør i denne kontekst betragtes som en slags skyggeorganisation, der skal tilvejebringe viden og være klar til at få ændret sin opgaveprioritering.

Figur 2: Verdens vigtige stræder og skellet mellem kontinentalmagter, markeret med rød, og sømagter, markeret med blå, ifølge Mahan.³¹

Den geografiske placeringens betydning for USA?

Mahan slår fast, at de afgørende transportveje skal holdes åbne. På Mahans tid var transport til søs, tæt fulgt af jernbanen, den afgørende transportform, hvorfor det var naturligt at arbejde mod at have en stor flåde, der kunne operere, der hvor USA havde interesser.³²

Dette forhold vil jf. Mahan være essentielt for USA's holdning til Afrika i dag, da søtransport stadig flytter langt den afgørende mængde af gods i verden (90 %), og en stor del heraf passerer forbi Afrika. Derfor er det også helt naturligt, at USA's primære interesser i Afrika vil være omkring det Røde Hav, Afrikas Horn og Guineabugten samt adgangen til Middelhavet (Nordafrika). Det er da også i disse områder, at USA i dag er mest aktiv både i forhold til kapacitetsopbygning af partnere og i regulære militære operationer. Det må antages, at AFRICOM med de listede opgaver også vil få en stor del af sit arbejde placeret rent geografisk i de områder.

(31) <http://en.wikipedia.org/wiki/Geostrategy>

(32) Mahan, Alfred Thayer: "On Naval Strategy", Classics of Seapower edited by John Hattendorff, United States Naval institute 1991, p. 40-41 og 284-288.

Det er dog også den del af Mahans teori, som bedst forklarer, hvorfor USA er aktiv omkring Afrika. Fokus bør dog for USA, jf. Mahan, mere være på et fuldt konkurrencedygtigt Asien.³³ Da der tillige i dag er en del "rising powers" i Asien, som kunne finde inspiration i Mahans tankegods, f.eks. Kina, Indien og Japan, så er det oplagt, at USA som den dominerende magt også har sit fokus her. Derfor giver det for Mahan også god mening, når USA i dag har sin tyngdeindsats omkring Guineabugten og Afrikas Horn, da ustabilitet disse steder også kan være en trussel mod opretholdelse af åbne transportveje og dermed USA's interesser. Men i denne kontekst er Afrika dog blot et område i USA's samlede globale "outlook", og ikke et vitalt område. Der er næppe heller udsigt til, at Afrika, i forhold til Mahans teser, vil blive et vitalt område for amerikansk indsats.

Afrikas betydning for USA set med Zbigniew Brzezinskis øjne

Hvad står Zbigniew Brzezinski for?

Zbigniew Brzezinski er tidligere national sikkerhedsrådgiver for præsident Carter, og har under og efter afslutningen af den Kolde Krig haft indflydelse på formuleringen af den amerikanske udenrigspolitik. Han er kendt for at være en af høgene i amerikansk udenrigspolitik. Derfor er det også helt naturligt, at han skulle forfatte en bog om USA's geostrategiske interesser i forlængelse af den Kolde Krig.³⁴ Denne bogs opfølger fokuserer mere på at diskutere USA's rolle og de valg, USA som aktør står over for i forlængelse af krigen mod terror.³⁵ Dette afsnit vil tage sit primære afsæt i "The Grand Chessboard".

Hovedtanken i Brzezinskis teser er, at den euroasiatiske landmasse er den afgørende verdensdel for USA's geostrategi, og derfor skal USA have fodfæste på kanterne af landmassen for at kunne projicere magt og indflydelse. Den euroasiatiske landmasse er essentiel, fordi alle potentielle konkurrenter og de vigtigste allierede er placeret på denne masse.³⁶

Brzezinski arbejder med nogle termer, som er vigtige at forstå for, at hans betragtninger om den euroasiatiske landmasse er meningsfulde. Der arbejdes med geostrategiske aktører, omdrejningspunkter³⁷ og mindre aktører (småstater), hvor Brzezinski fokuserer mest på USA's rolle i forhold til de andre geostrategiske aktører samt, hvordan USA og andre kan påvirke omdrejningspunkter i forhold til

(33) Sumida, Jon: "Alfred Thayer Mahan, Geopolitician" p. 54 from "Geopolitics, Geography and Strategy" Frank Cass 1999.

(34) Brzezinski, Zbigniew: "The Grand Chessboard" , Perseus Book Group 1997

(35) Brzezinski "The Choice", 2004

(36) Brzezinski, Zbigniew: "The Grand Chessboard" pp. 30-36, Perseus Book Group 1997

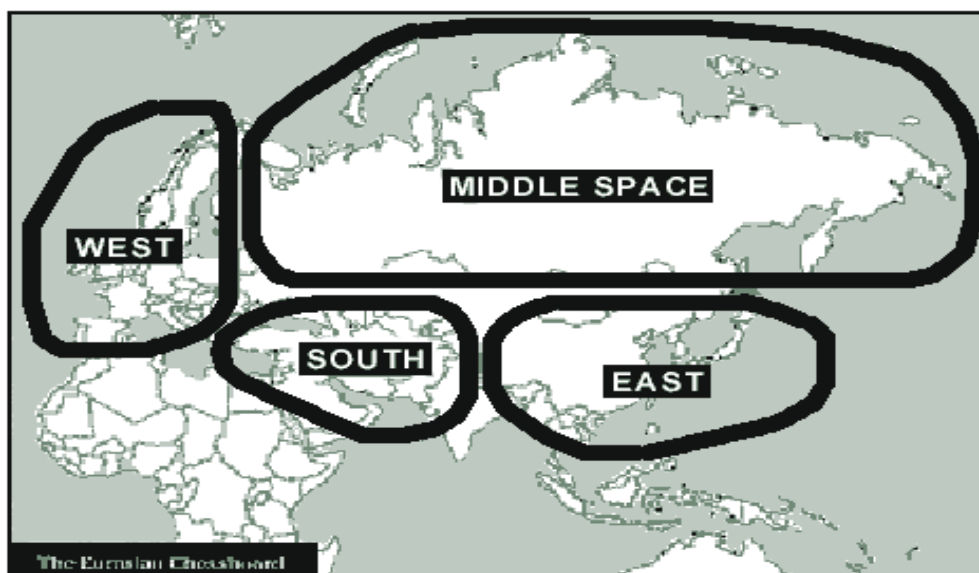
(37) Stater hvis betydning kommer af en særlig beliggenhed eller som har en særlig rolle for en eller flere geostrategiske aktører. Brzezinski, Zbigniew: "The Grand Chessboard" p. 41, Perseus Book Group 1997

egne nationale interesser. Der findes ingen geostrategiske aktører eller omdrejningspunkter i Afrika jf. Brzezinski.

Afrikas fysiske ressourcers betydning for USA?

Brzezinski nævner ikke direkte Afrika i nogen af sine teser, og fokuserer mest på ressourceforekomster i Centralasien. Da USA er en af de geostrategiske aktører, så er det dog naturligt også at forholde sig til råstofforekomster. Her vil Brzezinski argumentere for, at man bør lægge tyngde, således at råstoffer også hentes, hvor man har politiske interesser – det vil sige på den euroasiatiske landmasse. Her vil Afrika være et "sideshow", hvor USA med få ressourcer kan hente ekstra råstoffer og derved skabe en diversifikation i sin import. Men dybest set vil det være bedre at lade konkurrenter hente råstoffer i Afrika, hvis det gør det nemmere at forfølge sine mål på den euroasiatiske landmasse.

Set ud fra teorien om Euroasien som det afgørende kontinent, så må Afrika for USA betragtes som et område, hvor den strategiske interesse er at holde et status quo angående rolle og indflydelse. Måden at fastholde status quo på har gennem de sidste par år været et øget engagement inden for nogle områder, heri primært kampen mod AIDS og kampen mod terrorisme.³⁸ Det øgede engagement skal i denne henseende primært ses som følge af, at andre geostrategiske aktører som Kina, Indien og EU er blevet mere aktive i Afrika.

Figur 3: Det euroasiatiske skakbræt og perimeteren i følge Brzezinski.³⁹

(38) Copson, Raymond W.: "The United States in Africa, Bush Policy and Beyond", Zed Books, New York 2007, p. 16.

(39) Brzezinski, Zbigniew: "The Grand Chessboard" p. 34, Perseus Book Group 1997

Den geografiske placerings betydning for USA?

Afrika nævnes primært som en del af perimeteren for den euroasiatiske landmasse, hvorfor det primært er et område, hvor man kan føre stedfortræder konflikter, det være sig militære, økonomiske eller politiske, for at kunne presse modpartens indflydelse på den euroasiatiske landmasse.

Sagt lidt mere firkantet, så er Afrikas beliggenhed kun geostrategisk interessant, hvis USA's fodfæste og position i Europa eller på kanten af Asien trues herfra. Her må truslen mod USA's position i Europa siges at være størst, om end den ikke er stor. Faktisk kan der argumenteres for, at så længe at der er tegn på, at den transnationale terror vil true Europa fra Mellemosten eller Afrika, så vil USA tilbyde, og få accepteret sin støtte, også selvom europæerne ikke altid er enige i den amerikanske tilgang til terrorbekæmpelse.

Det kan heller ikke udelukkes at en politisk eller økonomisk konflikt med Kina over henholdsvis Kinas relativt ukonditionelle støtte til autoritære styre i Afrika eller opkøb af råstofkoncessioner kan få følgevirkninger for USA's fodfæste i Fjernøsten. Dette fodfæste vil, jf. Brzezinski kun være til stede, hvis Kina og USA, er enige om, og respekterer hinandens geostrategiske interesser.⁴⁰ Kina har de sidste ca. 7 år haft stigende geostrategiske interesser i Afrika, og arbejder målrettet på at udvide sin politiske og økonomiske indflydelse⁴¹ i modsætning til USA, der har en interesse i at holde en form for geostrategisk status quo for at kunne fokusere på sin rolle og indflydelse på den euroasiatiske landmasse.

Analyse baseret på "The Core and Gap Thesis"

Hvad handler "The Core and Gap Thesis" om?

Thomas Barnett repræsenterer den nye generations strategiske teoretikere, som arbejder med en antagelse om, at geostrategi er snævert koblet til grand strategy. Det er også geostrategi kombineret med et forslag til USA's Grand Strategy, der er temaet i den bog, der repræsenterer hans gennembrud som teoretiker.⁴² Uagtet at titlen på bogen refererer til Pentagon, så lægger bogen klart op til en samlet amerikansk grand strategy på tværs af agencies og departments. Bogens omdrejningspunkt er "the Core and Gap Thesis", som ud fra et globaliseringsperspektiv opdeler verden i en kerne (the Core) af lande, som er økonomisk velintegrerede og i stigende grad interdependente, hvorfor der også hersker en række sikkerhedspolitiske alliancer og aftaler, der mindsker risikoen for krig og konflikt. Der er dog en række nye medlemmer af kernen, som stadig er i risiko for at "falde ned" i kløften. Derfor gælder om at de nye medlemmer af kernen følger

(40) Brzezinski, Zbigniew: "The Grand Chessboard" p. 195, Perseus Book Group 1997

(41) Alden, Chris: "China in Africa", Survival vol. 47 no. 3 Autumn 2005 pp. 147-164, pp. 148-152

(42) Barnett, Thomas P.M.: "The Pentagon's New Map", Berkeley Books Publishing Group New York 2004

sig velkomne og ikke bliver ustabile eller melder sig ud af globaliseringen.⁴³ Kløften (the Gap) er den række af lande, som endnu ikke er kommet med i globaliseringen, fordi de ikke er udviklet til at følge med og konkurrere med landene i kernen.⁴⁴ Desuden er der også nogle lande, som bliver fastholdt i kløften, som følge af autoritære styreformere, der ikke ønsker at være med i globaliseringen af frygt for, at magthaverne ikke kan fastholde magten.⁴⁵ Derfor anbefaler Barnett, at USA påtager sig to forskellige roller alt efter om USA agerer i kernen eller i kløften. USA har ifølge Barnett som stormagt et moralsk ansvar for at påtage sig opgaveløsningen i såvel kernen som kløften.⁴⁶ I kernen består USA's hovedopgave i at fortsætte med at udvikle sikkerhedsregimer, helst med USA som aktiv deltager og ikke mindst fortsætte med at skabe vilkår for den videre integration af de fire primære bevægelsesstrømme i globaliseringen: Mennesker, energi, investeringer og sikkerhed.⁴⁷

Opgaveløsning i kløften er både kort- og langsigtet, idet den kortsigtede del består i at kunne deployere magtmidler (ikke kun militære) i situationer, hvor der ingen monopoliseret sikkerhedsudbyder er. Altså skal USA kunne påtage sig rolle som "leviathan" i forhold til fejlslagne stater.^{48 49}

Desuden skal USA mere langsigtet formulere sin politik så der arbejdes for at støtte stater, som ønsker at komme op af kløften og ind i kernen, og midlet for at opnå dette mål er at fokusere på de fire ovennævnte strømme i globaliseringen.⁵⁰

Her anses AFRICOM for at have en rolle, særligt i forhold til sikkerhed, men også en støttende rolle til de øvrige strømme. Nogle af de væsentlige argumenter for at opbygge AFRICOMs organisation med et stort antal civile, er netop at kunne fokusere på støtteoperationer og humanitære operationer og bedre kunne forstå militærets rolle for f.eks. USAIDs kort- og langsigtede opgaver i Afrika. Det kunne eksempelvis være opbygning af good governance eller opbygning af en "single-

(43) Barnett, Thomas P.M.: "The Pentagon's New Map" p. 376, Berkeley Books Publishing Group New York 2004

(44) Barnett, Thomas P.M.: "The Pentagon's New Map" p. 161-166, Berkeley Books Publishing Group New York 2004

(45) Barnett, Thomas P.M.: "The Pentagon's New Map" p. 131-135, Berkeley Books Publishing Group New York 2004

(46) Barnett, Thomas P.M.: "The Pentagon's New Map" pp. 158-159 og 369, Berkeley Books Publishing Group New York 2004

(47) Barnett, Thomas P.M.: "The Pentagon's New Map" p. 369, Berkeley Books Publishing Group New York 2004

(48) Hobbes, Thomas (1651). "Leviathan: Or the Matter, Forme, & Power of a Common-Wealth Ecclesiasticall and Civill." Prepared for the McMaster University Archive of the History of Economic Thought, by Rod Hay. Found on: <http://socserv.mcmaster.ca/econ/ugcm/3ll3/hobbes/Leviathan.pdf> access date 09/03-2009.

(49) Barnett, Thomas P.M.: "The Pentagon's New Map" pp. 299-303, Berkeley Books Publishing Group New York 2004

(50) Barnett, Thomas P.M.: "The Pentagon's New Map" pp. 369-370, Berkeley Books Publishing Group New York 2004

source økonomi" til et bredere fundament og kobling til de industrialiserede lande.

Afrikas fysiske ressourcers betydning for USA?

Den amerikanske nationale sikkerhedsstrategi burde jf. Barnett belønne stater i kløften, som åbner deres markeder og udbyder deres ressourcer på markeds-lignende.⁵¹ Dette ses som første skridt op af kløften. Dette synes umiddelbart at være fint i overensstemmelse med nuværende politik, idet der dog ikke er indgået mange frihandelsaftaler med afrikanske stater endnu. Men særligt naturressourcerne bør ses ikke som en forbandelse for staterne i Afrika, men som en mulighed for at få en, om end snæver, forbindelse med globaliseringen i kernen. Når det så er sagt, så peger Barnett ikke direkte på, at afrikanske ressourcer har prioritet, snarere synes fokus at ligge på den Persiske Golf og ikke mindst følgerne af regimeskiftet i Irak.⁵² Det skal dog bemærkes, at Barnett opfatter de nordafrikanske lande (nord for Sahara) som værende tættere på kernen, ikke kun geografisk, men også økonomisk og samfundsmæssigt især grundet interaktionen med Europa og den store diaspora, der er bosiddende i Europa.⁵³ Faktisk kan det anføres, at det nuværende ønske om at flytte noget af energifafhængigheden fra Mellemøsten til Afrika passer mindre godt overens med forslagene i "the Core and Gap Thesis". Samlet peger det på, at til trods for Afrikas åbenlyse fysiske ressourcer, så bør det ikke være hovedfokus i USA's sikkerhedsstrategi, hvilket heller ikke fremgår af versionen fra 2006.

Den geografiske placerings betydning for USA?

Barnett mener, at Afrika syd for Sahara har længst udsigt til at blive prioriteret i forhold til at få støtte til at komme ud af kløften.⁵⁴ Det betyder dog ikke, at USA ikke vil være synlig på kontinentet, men Barnett mener, at USA primært bør være synlig i forhold til at støtte økonomier på vej, støtte demokratiske reformer, bekæmpe smittende sygdomme (der også kan true kernen!) samt have en to-sidet militær rolle, der dog skal være tilbagetrukket. Barnett argumenterer for, at en de primære ændringer i systemet, som kan få USA til at agere i Afrika, vil være en succes i kampen mod terrorisme i Mellemøsten.⁵⁵ Det hænger sammen med, at en mængde lande i Afrika har mindre eller større områder af deres territorier, som kun delvis er under statslig kontrol, hvorfor der her vil være mulighed for

(51) Barnett, Thomas P.M.: "The Pentagon's New Map" p. 305ff., Berkeley Books Publishing Group New York 2004

(52) Barnett, Thomas P.M.: "The Pentagon's New Map" p. 379ff., Berkeley Books Publishing Group New York 2004

(53) Barnett, Thomas P.M.: "The Pentagon's New Map" p. 376f, Berkeley Books Publishing Group New York 2004

(54) Barnett, Thomas P.M.: "The Pentagon's New Map" p. 382, Berkeley Books Publishing Group New York 2004

(55) Barnett, Thomas P.M.: "The Pentagon's New Map" p. 382, Berkeley Books Publishing Group New York 2004

f.eks. Al-Qaeda at etablere sig. Dette skal ses i sammenhæng med den frustration, som en vedvarende udelukkelse fra kernen skaber i de afrikanske samfund.

En flytning af kampen mod terrorisme er også nævnt ganske eksplicit i den nationale sikkerhedsstrategi som et forhold, der har et væsentligt fokus for USA. Her opstår et af dilemmaerne både i den aktuelle strategi og Barnett's "the Core and Gap Thesis", da USA både vil en langsigtet opbygning af afrikanske nationale og overnationale sikkerhedsregimer og forebyggelse af terrorisme (især Al-Qaeda) ved statsbygning og økonomisk udvikling. Samtidig vil USA kombinere sin preemptive strategi og den ovenfor nævnte leviathan-rolle, med militært at bekæmpe Al-Qaeda og Al-Qaeda-affilierede celler i Afrika. Problemet er blot, at overdreven brug af den sidstnævnte rolle, reducerer tilliden til USA's reelle intentioner set i forhold til den førstnævnte rolle. Derfor er det essentielt for USA at finde en balance mellem rollerne i Afrika for at fremstå som et troværdigt og ikke tvungent valg for afrikanske stater. Samlet peger det på, at USA indledningsvis vil fokusere på "low politics" områder i relation til Afrika syd for Sahara, men vil opbygge en militær kapacitet, der kan monitorere begivenheder i Afrika og løse den militære dobbeltrolle eventuelt efter tilførsel af militære enheder.

Figur 4: "The Core and Gap Thesis" af Barnett.⁵⁶

(56) http://thomaspmbarnett.com/pnm/map_index.htm

Konklusion

De tre analyser giver forskellige vinkler på Afrikas betydning for USA. For Mahans vedkommende synes Afrika at kunne få stigende betydning de kommende år, særligt hvis søveje omkring Afrika trues med lukning eller hvis de frie markedskræfter ikke får lov til at virke (til USA's gunst). Det vil jf. Mahan tvinge USA til at reagere. For at kunne reagere passende kræver det dog en vis tilstedeværelse på kontinentet, som kan "boostes" efter behov.

Analysen, der tager udgangspunkt i Brzezinskis teori, er derimod ret klar i sin konklusion vedrørende Afrika. Afrika er et perifert område i forhold til USA's vitale interesser i at have fodfæste på den euroasiatiske landmasse. Afrika kan i Brzezinskis optik bruges til en vis diversifikation af ressourceindhentning, førelse af stedfortræder konflikter og som område, hvor der søges en status quo, som ikke kan true USA's position i Europa eller i Mellemøsten.

Den moderne geostrategiske teori, eksemplificeret ved Thomas Barnett, ser klart, at der er muligheder for at løfte enkelte afrikanske stater ind i kernen. På grund af USA's dispositioner i Mellemøsten må Afrika dog vente. Den største trussel som Afrika udgør, er faktisk den manglende forbindelse til globaliseringen, svage stater og en eventuel succes i kampen mod terrorisme i Mellemøsten, fordi det vil kunne gøre Afrika til et fokuspunkt for kampen mod terrorisme og derved provokere en amerikansk reaktion, som ikke nødvendigvis understøtter det lange seje træk for at få afrikanske stater løftet op af kløften og ind i kernen.

Afrika kan derfor, på baggrund af en geostrategisk analyse, primært opfattes som et perifert område, hvor det gælder om at opretholde en slags status quo for USA. Det nås ved at forebygge spredning af militær indflydelse fra stormagter og den globale terrorisme til Afrika samt støtte og opbygning af afrikanske kapaciteter til varetagelse af egen udvikling og sikkerhed. Kort sagt er den amerikanske tilgang, at jo mere demokratisk og økonomisk udvikling samt overnational konsensus, der kan presses ind i Afrika, desto bedre tjener det USA's geostrategiske interesser.

Ved at se på National Security Strategy gennem de tre geostrategiske teori-ers perspektiver er der ikke meget, som peger på, at Afrika udgør en nyfunden amerikansk geostrategisk interesse. Snarere ses Afrika som værende en slags sideshow, hvor man fra amerikansk side støtter primært inden for "low politics" og holder sig klar til at regulere inden for "high politics". I den ramme ses AFRICOM at udgøre den militære søjle heraf, og derfor vil AFRICOM indtil videre være en, efter amerikansk militær standard, særlig organiseret militær kommando. Der vil ikke være mange enheder under direkte kommando af AFRICOM.⁵⁷ De militære

(57) Indtil videre er Combined Joint Task Force Horn of Africa (CJTF HoA) (ca. 1500 mand), 17th Air Force, Marine Corps Forces Africa, US Army Africa tildelt som dispositionsenheder. Det er dog kun CJTF HoA og 17th Air Force som råder over regulære enheder. US Navy Europe som støtter AFRICOM

enheder vil blive tildelt efter den konkrete opgave, hvorfor det må synes militært logisk, at AFRICOM vil arbejde med to typer soldater: Dem som er regulære "shooters", typisk specialoperationsstyrker, med henblik på altid at have en lille, men effektiv styrke til føre krigen mod terrorisme samt sikre amerikanske statsborgere med videre. Derudover en forholdsvis lille styrke, som er dedikeret til at skabe samarbejdsrelationer med afrikanske partnere og formidle træning og uddannelse mellem afrikanske lande og "gæstevisit" fra det amerikanske militær. Det kan derfor argumenteres, at USA i øjeblikket ikke prioriterer Afrika så højt, at der kan tales om en nyfunden geostrategisk interesse, men den vægt som USA har selv med de efter amerikansk målestok beskedne tiltag, vil få betydning for det afrikanske kontinent på godt og ondt.

Samtidig peger etableringen af AFRICOM og USA's prioritering af kampen mod terrorisme på, at USA vil opbygge en kapacitet til inden for få år at kunne skifte geostrategisk tyngde, hvis det skulle blive nødvendigt. De tre geostrategiske teorier sammenholdt med National Security Strategy indikerer imidlertid, at den euroasiatiske landmasse vil være en geostrategisk prioritet for USA i en årrække endnu, hvorfor det må synes naturligt at USA prioriterer at få lande i kløften, beliggende på den euroasiatiske landmasse, løftet op i kernen først, såfremt man i USA forfølger elementer af "the Core and Gap Thesis".

Et dansk perspektiv på USA og AFRICOMs rolle i Afrika

Danmark har i øjeblikket en ret overskuelig militær tilstedeværelse på det afrikanske kontinent, hvor vi hovedsagligt er engageret i fredsstøttende operationer⁵⁸ og koalitionsoperationer.⁵⁹ Der er dog også en bevægelse i det danske forsvar inden for støtte til kapacitetsopbygning. Indtil nu har der været en dansk officer stationeret på Centre of Excellence i Mali og tilrejsende personel har deltaget i enkeltaktiviteter som f.eks. RECOMP⁶⁰ og doktrinudvikling for African Stand-by Force. Siden sommeren 2008 har der desuden været en militær rådgiver ved EASBRIG i Kenya samt en attaché i Addis Abeba. Udenrigsministeriet og Forsvarsministeriet har i løbet af de sidste ca. to år undersøgt mulighederne for at udvide det danske militære engagement i Afrika med permanent støtte til de afrikanske organisationer. Fra foråret 2009 forsøger forsvaret at samle indsatsen inden for kapacitetsopbygning under en mindre organisation, kaldet Task Force Africa. Hvor mange opgaver denne organisation kommer til at løfte vil formentlig først være klart, når et nyt forsvarsforlig med virkning fra 2010 er indgået. Meget tyder dog på, at forsvaret kommer til at følge det stigende krav fra politisk hold

(58) Der er p.t. danske militære personer i UNMIS (Sudan), UNMIL (Liberia) og MONUC (Congo)

(59) Task Force 150

(60) Reinforcement of African Peace-keeping Capacities. Et fransk initieret program, der skal støtte og uddanne særligt de afrikanske sub-regionale organisationer ved afholdelse af seminarer og øvelser.

om øget engagement i Afrika. Udenrigsministeriets nye Afrikastrategi antyder også, at det nuværende Afrika for Fred-program bliver fortsat og udvidet i omfang og ressourcer efter 2009.⁶¹

Danmark er ikke en stor aktør i Afrika, men i forhold til landets størrelse, så har Danmark en relativ stor indflydelse og et godt ry fra vores deltagelse i diverse fredsstøttende operationer. Endvidere har Danmark ry for ikke at være stor nok til at have en egen agenda, der forfølges på bekostning af de støttede lande, hvorfor perceptionen i nogle afrikanske lande er, at Danmark (sammen med resten af Skandinavien) er troværdige donorer. Dette kunne pege på, at Danmark skal holde en vis afstand til AFRICOM, hvis vi engagerer os i betydeligt omfang inden for kapacitetsopbygning i en af de afrikanske regioner og i stedet eventuelt prøve at finde fælles fodslag med vores skandinaviske naboer. Der er næppe tvivl om, at et sådan samarbejde vil være attraktivt rent legitimeringsmæssigt både i forhold til vores afrikanske samarbejdspartnere og den danske befolkning. Med øje for prioritering af mål og midler, er det dog nok et spørgsmål om samarbejdet kan bære i længden.

Det er også muligt at koble sig tættere på de andre EU-lande, der er aktive i den region, som Danmark vælger. Danmark har allerede nu et godt samarbejde med de andre EU-lande inden for udviklingsområdet, og en afskaffelse af EU-forbeholdet vil uundgåeligt åbne op for en diskussion af et tættere samarbejde inden for opbygning af militær sikkerhed i Afrika.

Uanset hvor Danmark vælger sit ståsted, så er AFRICOM ikke til at komme uden om, og da Danmark allerede nu er en (vigtig) samarbejdspartner for USA, bør vi naturligvis også som minimum følge med i, hvad AFRICOM vil og gør i Afrika. Det kan endvidere anføres, at hvis Danmark er skeptisk over for AFRICOMs ageren i Afrika, så er det næppe en løsning at kappe samtlige bånd til kommandoen og undsige den, for at stå i bedre lys hos de lande, som vi støtter, da det næppe kan siges at understøtte en dansk profil, der fokuserer på dialog. Endvidere skal dansk-amerikansk samarbejde også ses uden for en afrikansk kontekst.

Danmark bør med andre ord være repræsenteret i AFRICOMs organisation, så vi kan påvirke udviklingen sammen med de af vores (europæiske) partnere, som formentlig vil vælge samme tilgang til AFRICOM.⁶² Altså bør dansk tilstedeværelse i AFRICOM være en selvfølge, hvis dansk forsvar har en snitflade i Afrika med AFRICOM, fuldstændig som det gælder med dansk tilstedeværelse i andre amerikanske Combattant Commands. Danmark skal dog også være bevidste om forskellene i måderne at sammenholde udvikling og sikkerhed på, da USA

(61) Regeringens Afrikastrategi, s. 27:<http://www.afrika.um.dk/NR/rdonlyres/DBE3F655-58F2-4F12-B2C1-E1E4B505DCDC/0/Afrikapolitik.pdf>

(62) Her tænkes især på UK, NL, CAN og Frankrig.

har traditionelt mere militært fokus i deres udviklingsprogrammer, hvor Danmark holder f.eks. bilaterale militære samarbejdsaftaler ude af udviklingshjælpen og særlige programmer under Udenrigsministeriet.